

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—
za polleta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava,
Kopitarjeva ulica št. 6,
Uredn. telefon štov. 50.

Krvavi boji med Francozi in Italijani na Reki.

Italijani napadli francosko bojno ladjo. — Francozi začeli streljati. — Na obeh straneh veliko mrtvih in ranjenih.

LDU Reka, 7. julija. Včeraj ob 20. na večer so hoteli italijanski vojaki in reški dobrovoljci navaliti z ročnimi granatami na francosko bojno ladjo »Sagalave«, ki leži usidrana pred molom »Zichy«. Francoska torpedovka je otvorila ogenj ter je obležala na mestu več mrtvih in ranjenih. Nato je šel oddelek italijanskih vojakov v Porto Bereš, kjer se nahaja francoska baza za oskrbovanje francosko-ogrskih vojske. Tam so Italijani navalili na francosko stražo, ki je obstojala iz 20 Anamitov. V boju je padlo 8 Anamitov, druge pa so

ujeli. Na italijanski strani je bilo več mrtvih in ranjenih. Izgredi so trajali pozno v noč. Ponovno je treba poudariti, da so bili Italijani postavljeni v gostih oddelkih po vseh mestnih ulicah. Reški dobrovoljci pričakujejo močnih ojačenj iz Italije, ki naj bi imela nalogo pregnati francosko preskrbovališče iz Reke in se tako osvoboditi francoske vojske. Te dni so opazili na Reki več komunističnih elementov iz Budimpešte, o katerih domnevajo, da so v zvezi s krvavimi izgredi.

Podrobnosti o dogodkih na Reki. — Francosko-angleška okupacija Reke.

LDU Reka, 7. julija. O reških dogodkih se doznajajo nastopne podrobnosti: Vse reško meščanstvo je bilo že v naprej uverjeno, da je proglas generala Graziolija imel samo namen, namigniti k nadaljevanju protifrancoskih izgidov. Včeraj, v nedeljo, so se ponovili krvavi dogodki. Kot običajno, so izzvali izgrede počestni elementi. Ko je tolpa povzročila nered, so ji priskočili na pomoč italijanski vojaki. Ob 22. na večer so prvi strelji zbudili reško meščanstvo. Ko je tolpa napadla Francoze, so priskočili na pomoč italijanski vojaki. V raznih delih mesta je nastalo močno streljanje. Od posameznih strani so se čule eksplozije ročnih granat. Nekateri eksplozije so se čule tako, kakor da bi pričeli streljati topovi. Na Anamite so streljali z revolverji in puškami. Anamiti so izstrelili eno salvo v zrak, in to je dalo glavni povod italijanskim vojakom, da so se vmešali v boj. Tolpa je pregnala Anamite v skladišče in začela vanje

metati ročne granate. Mnogo Anamitov je bilo ubitih ali težko ranjenih. Pozneje so odpeljali ranjence v bolnišnico. Nekega Francoza so ubili, in kakor domnevajo, vrgli v morje. Nekega drugega Francoza pa so Italijani pobili na tla in ga vrgli na tir pred tramvaj. Italijanaši so streljali tudi iz hiš na Francoze z revolverji in puškami. V nekem delu mesta so bili štirje Anamiti brez municije in so se morali zaradi tega udati. Italijani pa so jih pobili. Med italijanaši se govori, da je adjutant znani kapitan arditov Venturi povzročil prvi pokol med Francozi s šestimi ročnimi granatami, ki jih je vrgel vanje. Da je bila komedija še večja, so Italijani privlekli na ulico celo oklopne avtomobile s pretvezo, da vzdržujejo red in mir. Na ljudi, ki so hoteli skriti v hišah Francoze, so Italijani streljali. Danes se govori na Reki, da bo priplulo francosko in angleško brodovje in da bo mesto vojaško okupirano.

Nove težkoče v reškem vprašanju.

LDU London, 7. julija. (ČTU). Po poročilu »Daily Herald« se bližajo v reškem vprašanju nove težkoče. S francoskimi četami, ki se nahajajo na Reki, postopajo ne samo Itali-

jani, temveč tudi reški prebivalci kot s sovražniki. Francoski častniki so se popolnoma pridružili Jugoslovanom in se živahno udeležujejo političnega življenja v mestu.

Srditi boji z boljševiki.

LDU Moravska Ostrova, 7. julija (ČTU) PBA javlja iz Omska, da se v okolici Kurska nadaljujejo srditi boji z boljševiki. Razkrajanje boljševiških tolp v Juž-

ni Rusiji se nadaljuje. Kozaki gonijo boljševike pred seboj in jim prizadevajo ogromne izgube. Kobanski kozaki se bijejo z boljševiki pri Zborovu.

Odločen nastop proti ogrskim boljševikom.

LDU Pariz, 6. julija. (ČTU). Konferenca posveča večjo pozornost boljševiški nevarnosti, ki grozi z Ogrskega. Izdala bo razglas, da se bodo Francija, Anglija, Amerika in Italija

odločile za resen korak proti boljševikom. Ta korak bo značil konec Kunovega gospodarstva. Najprej bodo pozvali budimpeštansko vlado, naj prostovoljno odstopi, da napravi pro-

stor vladi, ki bi bila prosto izvoljena iz vseh strank; če bi Bela Kun tega ne storil, in hotel svoje stališče braniti z oboroženo silo, bodo aliiranci segli po vojaški pomoči in pozvali Rumunsko, da maršira proti Budimpešti. Pripravljenost romunske armade je tolika, da je upati na dober uspeh, ker šteje romunska armada po zanesljivih sporočilih 700.000 mož.

Bitka med Ukrajinci in Poljaki.

LDU Dunaj, 7. julija. Dun. KU) Ukrajinski tiskovni urad poroča: V vzhodni Galiciji se bije že 4 dni krvava bitka. Ukrajinska armada Grekova, ki se je na Zloti Lipi in pri Narajewki tako uspešno ustavila poljskim invazijskim četam, da so morali Poljaki izprazniti in kakor v begu zapustiti Brody, Tarnopol, Brzozany in Stanislawov, se ljuto bori z dvema poljskima armadama, ki sta dobili na podlagi znanih pogajanj med Varšavo in Moskvo znatnih ojačenj. Poljaki so opustili boj proti boljševikom in so v zvezi z njimi poslali vse čete proti nacionalnim Ukrajincem. Boj se z največjo ljutostjo nadaljuje.

Nemško - avstrijska mirovna pogodba.

LDU St. Germain, 7. julija. (DunKU.) »New York Herald« poroča, da je bila nemško-avstrijska mirovna pogodba v nedeljo izgotovljena in da bo jutri izročena brez posebnih formalnosti. Avstrijci bodo dobili 14 dnevni rok za odgovor. — Titoni se pogaja z delegatom Withejem o kompenzacijah glede kolonij. — Kitajski delegati bodo podpisali skupno z drugimi delegati nemško-avstrijsko mirovno pogodbo, da bodo na ta način lažje postali člani zveze narodov.

LDU Curih, 7. julija. (ČTU) Zastopnik švicarske brzajavne agenture v Parizu poroča iz krogov pariške mirovne konference: Mirovna konferenca je pripravljena teritorialne določbe mirovne pogodbe za Nemško Avstrijo ugodno revidirati. Nemško Avstrijo bodo po njegovem mnenju proti vzhoda povečali na stroške Ogrrov. Tudi gospodarske in finančne mirovne pogodbe bodo po njegovem mnenju za Nemško Avstrijo ugodno izpremenili.

Možnost sporazuma med Bolgari in Jugoslovani.

LDU Bukarešta, 6. julija. (ČTU). Rumunski dopisni urad poroča iz Zofije: »Mir«, list nacionalne stranke priobčuje izjavo ministrskega predsednika Proticha o macedonskem vprašanju in govori o možnosti sporazuma med Bolgari in Jugoslovani.

Vprašanje Sleziije.

LDU Nauen, 7. julija. (Brezlično). V Katovicah je prišlo v nedeljo do težkih izgredov

v priliki ljudskih zborovanj, na katerih se je protestiralo proti temu, da zasede Hallerjeva armada Gornjo Šlezijo in s povdarkom zahtevalo, da zasedejo Gornjo Šlezijo amerikanske sile.

Položaj v Nemčiji.

LDU Nauen, 7. julija. (Brezlično.) Stavkarski položaj v Berlinu se še ni izpremenil. Pogajanja o morebitni vzpostavitvi prometa so popolnoma zaostala. Nasprotno pa je železniško ravnateljstvo sporočilo, da obstoji upanje, da se v prihodnjih dneh vzpostavi promet na okrožnih železnicah, s čemer bi se vsekakor znatno izboljšal sedanji položaj prometa. Mestna železnica pa bo vsled pomanjkanja lokomotiv bržkone morala počivati še dalje časa. Položaj v ostali Nemčiji je sedaj še popolnoma nepojasnen. Kakor iz Frankfurta in Hanovra, tako poročajo tudi iz drugih krajev o gibanju med železničarji. V Stendalu so pričeli železničarji stavkati, medtem poizkušajo uradniki vzdržati promet. V Lehartu so stavkujoči poškodovali železniške naprave. Boje se splošne stavke železničarjev v vsej Nemčiji.

LDU Nauen, 7. julija. (Brezlično.) Dogodki v londonski spodnji zbornici tirajo bolj in bolj v ospredje javno razmišljanje o možnosti cesarja se tikajočega gibanja v Nemčiji. V ponedeljskem članku, v katerem izraža svojo bojazen za varstvo demokratske republike, piše Theodor Wolf, da ententa sedaj s svojim nasilnim zahtevanjem po obtožbi ubija primitivni čut prava in dostojnosti, da razkriva strasti, da moralno ozdravljenje še bolj otežuje in Nemcem odvzema dolžnost, vzpostaviti red in jasnost v domači hiši.

Vidov dan na Dunaju.

LDU Dunaj, 7. julija. (ČTU). Včeraj je bila v plesalni dvorani dunajskega čehoslovanskega poslanstva proslava Vidovega dne. Udeležili so se je med drugimi poslanik dr. Trolowski, poslanik Pogačnik, njegov namestnik Cerović in vojaški pooblaščenec general Marinović. V zastopstvu čehoslovanskega pooblaščenca dr. Fiedlerja, ki je odpotoval službeno v Prago, je imel sekcijski svetnik dr. Šafarik slavnostni govor, v katerem je razložil pomen Vidovega dne in orisal osvobodilne vojne Jugoslovancev od Kosovega polja do današnjega dne. Za njim je govoril tajnik deželne arhiva v Zagrebu dr. Josip Nagy.

Zračna pošta.

LDU Bukarešta, 6. julija. (ČTU). Rumunski dopisni urad Dacia poroča: Neka angleška tvrdka namerava v Novem Sadu sezidati tovarno za letala v svrhu, da se uvede v Jugoslaviji zračna pošta.

Ustavljeni vagoni.

LDU Bruck na Litvi, 7. julija. (ČTU). Ameriška obmejna komisija, ki nadzoruje železniški promet z Ogrsko, je ustavila več vagonov, ki so bili namenjeni iz Nemške Avstrije na Ogrsko in ki so vozili razne industrijske surovine.

Vagon bankovcev zaplenjenih.

LDU Dunaj, 7. julija. (ČTU). Danes predpoldne je dospel na južni kolodvor vlak, kateremu je bil pripet tudi vagon iz Ogrskega. Najbrže iz šopronskega komiteta. V dunajskem Novem mestu so železniški uradniki dvomili o pravilnosti vsebinske deklaracije in so prosili francosko po-

veljništvo, da se je oddal vagon na Dunaj, kjer so vagon preiskali in našli v njem 23 zabojev napolnjenih z bankovci ter 18 kovčkov z dragocenimi predmeti. Vse to so oddali policijskemu ravnateljstvu na Dunaju.

Zračni vrtnec.

LDU Dunaj, 7. julija. (ČTU). Iz Himberga poročajo: Okoli 12. uri 50 min. se je v smeri proti Dunaju pojavil zračni vrtnec. Bil je zelo visoko in se ni dotikal tal. Šele ob 1. uri se je pokazal učinek. Vrtnec je ruval močna drevesa, podiral strehe, brzojavne droge itd. in ob 13. uri 15 minut izginil. Veliko škodo ima stavbinska družba »Union«, kjer je vrtnec posebno zelo poškodoval njene barake.

Slovenke in Slovenci!

Pomagajmo invalidom!

Dne 12. julija praznujemo Slovenci prvi rojstni dan svojega narodnega kralja Petra I. Ta dan naj se po vseh naših pokrajinah, po mestih, trgih in selih, razvije v veličastno in sijajno manifestacijo — veliki jugoslovanski Petrov dan. Ta dan počastimo v hvaležnem spominu padlih, ki so s svojim življenjem plačali odkupnino za svobodo in ujedinjenje treh jugoslovanskih plemen ter s plemenito dobrodelnostjo njim, ki so danes med nami pomoči najbolj potrebni.

To so naši invalidi. Brez rok, brez nog, slepe, nem in gluhe jih vidimo vsak dan med nami. Njih beda je velika in zahteva nujne pomoči! Ne miloščine, dati jim moramo vsaj nekoliko plačila za njih prestano trpljenje, da se omili trdo življenje teh hromih in pohabljenih revežev. Po vsem našem kraljestvu, med Srbi, Hrvati in Slovenci, po selih, trgih in mestih srečujemo nešteto teh bednih bratov in zato se je po inicijativi vojvoda Živ. P. Mišića določil na Petrov dan 12. julija

veliki cvetlični dan,

ki naj raztegne svoj delokrog preko cele naše države in čigar čisti donos naj se porazdeli med vse vojne invalide. Za slovenske pokrajine se je v ta namen ustanovil v Ljubljani poseben komitej.

Slovenke in Slovenci! Dokumentirajte svojo patriotsko in kulturno zavest s svojo darežljivo plemenitostjo. Ustanovite takoj v vseh mestih, trgih in vaseh posebne odbore, ki naj nabirajo ta prostovoljni narodni davek! Dokumentirajte slovensko dobroščnost, ki jo slavi pregovor. Spominjajte se svojih trpečih bratov! Kakor bo Srb in Hrvat daroval za naše, daruj tudi ti, slovenski rojak, za srbske in hrvatske ohromele in pohabljene junake.

Kjer v odborih za ta cvetlični dan ne sodelujejo vojaške oblasti, naj se pošiljajo prispevki deželni vladi, poverjeništvu za socialno skrb.

Odbor za proslavo jugoslovanskega Petrovega dne:

Mara dr. Brejčeva, Franja dr. Tavčarjeva, Alojzija Stebi, nadporočnik Franc Ahčin, major Martin Colarič, mag. svetnik Franc Govekar, stolni kanonik dr. Frančišek Kimovec, dr. Anton Milavec, Bogomil Vdovič, kapitan Slavomir Verhunc.

Iz pokrajine.

k Navodilo za cvetlični dan! Kot navodilo, kako je prirejati cvetlične dneve naj služijo sledeči praktični podatki. V vsakem kraju naj se osnuje odbor žen, deklet in mož brez razločka prepričan. Na prvi sestanek naj jih pozove župan ali župnik ali kak drug ugleden mož dotične občine (nadučitelj, trgovec, uradnik, jurist a. p.). Na sestanku se odbor popolni z ženami in možmi po nasvetu prisotnih tako, da so zastopane vse stranke in vsi sloji. Ce-

lotni odbor izvoli načelnika ali načelnico ter blagajnika. Nato se povabi na sodelovanje čim več deklet (gospodičen), ki se zbere dne 12. t. m. ob 8. 9. zjutraj v osrednji pisarni (na županstvu ali v župnišču ali v šoli), kjer dobe legitimacije, da so pooblaščenice pobirati prostovoljne prispevke in darila na korist našim invalidom. Dekleta (gospodične) prinesejo s seboj v koških cvetlice in večjo steklenico, na katero prilepijo napis »Za invalide!« Nato gredo na ulico in po hišah prodajajo cvetlice; skupila mečejo kupci sami v steklenice. Kadar je steklenica polna, se nabiralka vrne v osrednjo pisarno. Tam steklenici odbijejo dno, preštejejo denar ter zapišejo vsoto poleg nabiralkinega imena. Sodelujoče dame in gospodje sortirajo bankovce, drobiž in znamke (vedno po sto komadov v en snopič ali zavoj). Po odbitku morebitnih stroškov je poslati skupni skupiček na naslov: Oddelek za socialno skrbstvo (za vojne invalide) v Ljubljani.

k Odbor koroških begunciev naznanja sledeče: Ker se ponovno javlja mnogo koroških begunciev, ki na naše pozive v listih prej niso poslali svojih naslovov, opozarjamo, da je treba pridejati vsaki prošnji za podporo potrdilo župnijskega ali občinskega ali sodnijskega urada, da je dotičnik res bil begunec in kako dolgo; to je potrebno, ker razni ljudje, ki niso bili begunci, skušajo od odbora doseči podpore. Nadalje naznanja odbor, da se delijo samo denarne podpore za čas begunstva. Obleke, obuvala in perila odbor ne more poskrbeti. Prošnje za državno podporo mora vsak begunec sam vložiti pri pristojnem okrajnem glavarstvu. Škode, nastale vsled vojnihih pohodov, ne poravnava odbor s podporami, temveč prizadeti naj jo javi dotični komisiji na Koroškem. Pisma in prošnje naj se naslavljajo do 20. t. m. na Odbor koroških begunciev v Ljubljani, Poljanska cesta 4, po 20. juliju pa naj se pošljejo g. blagajničarju dr. Janku Arneju, župniku v Zreču na Koroškem.

k Grahov pri Čirknici. Dne 3. julija je bil posebno od 11. do 12. uri strašen naliv s točo. Toča je uničila vse polje. Krasno je kazalo polje in kmet se je veselil levega pridelka. S strahom pri tej neznosni dragini gledamo v prihodnost. Še semena se ne bo pridelalo. Ječmen se mora pokositi. Pomoč potrebna!

k O čekovnem prometu. Kdor ima pri čekovnem uradu račun, razpolaga s svojo imovino lahko s skupnimi, trajnimi, blagajniškimi čeki itd. S čeki se pa imovina vedno zmanjšuje. Zato mora lastnik računa skrbeti, da ima vedno nekaj imovine, s katero lahko razpolaga. Kako to napravi? Najlažje in najpriprostejše je to s položnico. Položnica je dandanes že tako udomaćena med Slovenci, da je ni treba več popisovati. Saj se dandanes plačujejo n. pr. davki že skoro brez izjeme samo s položnicami. Ravno tako tudi naročnina za različne časopise. Seveda je to tudi za upravnništva najpriročnejše. Ni treba drugega, ko priložiti časopisom ali reviji položnico in naročnik ve takoj, kaj pomeni položnica. Isto velja za davkarije. Davkarija izpolni sama položnica in jih razpošlje davkoplačevalcem. S tem je zagotovljeno, da je položnica pravilno izpolnjena, da je naslov tistega, ki plača, pravilen in da je tudi znesek pravilno izpolnjen. Ravno tako se lahko poslužuje položnice obrtnik. Računu priloži položnico in odjemalec poravnava svoj dolg najlažje s položnico. Pametno je tudi, če obrtnik že sam izpolni položnico. Na sredi strani srednjega dela položni-

se, t. j. na sprednji strani tistega dela, na katerem je napisano »položnica«, obrtnik lahko napiše kratko opazko, da ve, če mu je bil plačan po položnici dotični znesek. Kakor znano, mora potrditi poštni uradnik s pečatom in svojim podpisom na položnici, da je plačana, odtrga prejemnico od položnice in jo vrne kot potrdilo tistemu, ki jo je plačal. Ostalo pošlje pošta čekovnemu uradu. Ta obdrži »vpisnico«, srednji del položnice, na katerem je tudi tiskano »položnica«, pa pošlje lastniku računa. Ta ve na ta način, kdo mu je plačal, ve pa tudi, zakaj, čemu to pošiljatelj napiše na položnico. Zaradi te opazke na sprednji strani položnice, ni treba frankirati položnice, pač pa se mora frankirati položnica kot odprta poštna dopisnica, ako se popiše prostor za pismena sporočila lastniku računa na zadnji strani položnice.

Iz Ljubljane.

I V proslavo godu Njega Veličanstva kralja Petra priredi Glasbena Matica v soboto, 12. julija na korist invalidom dobrodelni koncert v Unionski dvorani.

I V proslavo kraljevega imendana je po odredbi vrhovne komande v Beogradu dne 12. t. m. zopet cvetlični dan na korist našim invalidom, in sicer to pot hkratu po vsej državi, torej tudi v Ljubljani. Dame in gospodje, ki so pripravljeni sodelovati pri tem človekoljubnem delu za naše najglobljega sočutja in izdatne podpore vredne žrtve vojne, prosimo, da se blagovolijo sniti danes v torek, dne 8. t. m., ob 18. uri v mali magistratni posvetovalnici. Pridite v čim največjem številu gospe, gospodične in gospodje!

I Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v sredo dne 9. t. m.

I Ljudski oder. V četrtek, dne 10. t. m. zaključi Ljudski oder svoje letošnje sezono z narodno igro: Deborah. V naslovni vlogi nastopi iz prijaznosti gospa Zofija Borštnik-Zvonarjeva, naša priznana umetnica in prva tragedinja kraljevih gledališč v Zagrebu, Sofiji in drugod. Sl. občinstvo, ki poseti zaključno predstavo, opozarjamo, da se prične igra točno ob 8. uri zvečer, da ne bo s prepoznam dohajanjem in vstopom motilo predstavo. Vstopnice se dobe v predprodaji vsak večer od 6. do 8. ure v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu (I. nadst.).

I »Klub Beogradskih Maturanata« prispe v Ljubljano dne 19. julija zvečer. Izletniki si bodo ogledali mesto in okolico in priredili koncert. Poleg tega nameravajo posetiti Bled, Kranj, Kamnik in Vrhniko. Poslove se 24. julija zjutraj in nadaljujejo svoje potovanje proti Karlovcu. Za dostojen sprejem poskrbi odbor, sestavljen iz profesorjev in dijaštva pod pokroviteljstvom ge. dr. Tavčarjeve in ge. dr. Brejčeve.

I Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana je napravila za vsa v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana združena gas. društva enotna pravila. Pravila so dotiskana v obliki knjižice in so predsedstvu na razpolago. Vsako društvo dobi dve knjižici. Cena 50 vin., s pošto 55 vin.

I Nova tovarna v Ljubljani. Gosp. Emil Sajovic, dosedanji vodja Bonačeve tovarne, ustanovi v Ljubljani tovarno pločevinastih izdelkov vseh vrst. Proti koncu avgusta upa že začeti z obratom, ker so stroji že na potu. Z gospodarskega stališča je želeti podjetju najboljega uspeha. Dosedaj smo uvažali take iz-

delke večinoma iz Nemške Avstrije, deloma tudi Češke.

I Preselitev urada za nakazovanje pokojnin na Friškovec. Oddelek vojaške intendance za nakazovanje pokojnin invalidom, vdovam in sirotam padlih in pogrešanih vojakov v Ljubljani na Friškovec, se začne seliti v ponedeljek, dne 7. julija 1919, v realko za »Dvorcem«, pritiče na desno. Po ureditvi se bo v novih prostorih zopet začelo s strankami uradovati v torek, dne 8. julija t. l., in sicer za invalide kakor do sedaj.

Zena.

Ž Plemenite francoske žene. »Samouprava« je prinesla naslednje zanimivo poročilo o požrtvovalnosti francoskih žen, ki so z nenavadno ljubeznijo skrbele za ranjene srbske vojake na Francoskem ter na solunski fronti. Gospodična Arlotte Pony, slušateljica trgovske akademije, je oskrbovala v Alžirju slepega invalida Radka Topaloviča iz Mačkata, ki je prišel pri Kajmalčalanu ob obe očesi ter je zdaj v begradski invalidnici. Zadnje dni mu je sporočila, da ga vzame v zakon. — Druga je gospodična Lina Tegerova iz Marseilla. Ta se je zadnje dni poročila s podčastnikom Spaso Kovačevićem iz Nevesinja, ki je v letu 1915, pri Vlasinu prišel ob oči. Mlada zakonska sta se odpravila v Marseill, kjer bosta odprla trgovino.

Ž Zenske ognjegasci. Mestere Massos na Švedskem ima ognjegasnno društvo, ki obstoji iz 150 žensk. Ti nenavadni ognjegasci imajo samo štiri velike cevi, ki jih morajo ženske napolniti, kadar kje gori. Tedaj se postavijo tik jezera; prvi oddelek nosi prazne cevi, drugi pa polne. Pri težjem delu jim pomagajo moški.

Ž Plemenitaške Angležinke se može s preprostimi občani. V zadnjem času se množe slučaj, da se dame iz angleške aristokracije može s preprostimi Angleži, kateri so se v vojski odlikovali. Nedavno tega je bil ves London pokoncu, ko se je vršila poroka lady Diane Mannersove z odličnim vojaškim zdravnikom Cooperjem. Lady Diana je izmed najbolj priljubljenih in najbolj izobraženih Angležinj. S svojim zaročencem se je seznanila na fronti, kjer je bila skoz cela tri leta požrtvovalna vojaška oskrbnica. Pri poroki sta se dala kralj in kraljica zastopati.

Po svetu.

s Popis premoženja v Nemški Avstriji. V Nemški Avstriji se sedaj vrši strogo popisovanje ljudskega premoženja. V to svrhu je vlada zaprla izplačevanje hranilnih vlog v denarnih zavodih. Popisovanje premoženja se vrši zelo natanko. Vsak, kdor ima vložnega kaj denarja v hranilnici, posojilnici, banki ali ga ima zasebno izposojenega, mora popisovalni komisiji naznaniti, kje in koliko ima naloženega denarja. Kdor tega ne bo storil, nima več pravice do vložnega ali izposojenega zneska. Popisujejo se tudi drugi vrednostni papirji, vojna posojila in potem se bo popisovalo oziroma cenilo premično in nepremično premoženje prebivalcev Nemške Avstrije. Vlada hoče ugotoviti, koliko znaša javno in zasebno premoženje v Nemški Avstriji. Iz skupne svote bo potem razvidno, ali bo Nemška Avstrija sploh mogla gospodarsko živeti ali ne. Vladni načrt je, da se zapleni v Nemški Avstriji polovico zasebnega premoženja. Na korist države bi se potemtakem zaslo tudi hranilne vloge do polovice. Ker imajo mnogi jugoslovanski državljani, posebno ob meji naloženega precej denarja v nemškoavstrijskih denarnih zavodih, zahtevamo od naše vlade, naj ukrene potrebno, da dobi naši ljudje izplačane svoje vloge.

s Cene v boljševiškem madžarskem raju. Neki bratislavski odvetnik, ki se je mudil ne-

kaj dni v boljševiški Madžarski, piše svoje spomine takole: Nas so pred vsem zanimale cene. Proletarski obed, ki se daje po goslinah samo proti proletarski legitimaciji, stane 13 K. Na trgu stane jajce 8 K, kilo masla 300 K, kilogram sladkorja 260 K, goska — 3000 K. A to niso cene z budimpeštanskega trga, temveč iz manjšega agrarnega mesta v zapadni Ogrski.

s Divji krvnik. L. 1914., ob začetku vojske, je dobil nek trenski oddelek sporočilo, da je bil nek drug oddelek napaden v neki bosanski vasi, nakar so vsi obkolili in ujeli 200 ljudi ter jih pozaprl. Generalni avditor Boublik je ukazal vse nad 16 let stare ljudi ustreliti. Dne 18. avgusta 1914 so tedaj ustrelili za cesarjev god 142 ljudi. Vse to se je tedaj izvršilo brez vsake preiskave in sodbe. Cel akt te obsodbe sestoji iz dveh s svinčnikom pisanih papirkov, brzojavke in danega povelja.

s Marljivost slavnega romanopisca Jules Verneja je bila izredno velika. Imel je »razvrstitev ur, kot Zola. Čitnje, študije, obiski, izprehodi ter slovstveno delo — vse je imelo svoj določen čas. Vsekako je Jules Verne to »razvrstitev ur« večkrat izpremenil in je običajno porabil svoje dni za študij in delo. Osem ali še celo dvanajst ur ni odložil peresa iz roke. Za vsak spis se je vestno pripravljaj in samo opombe k njegovim romanom, katerih je napisal 138, bi tvorile že celo knjižico. Vstajal je pozimi in poleti zjutraj ob petih, spat pa je hodil ob devetih zvečer. S svojimi spisi je zaslužil ogromno denarja, ali večji del zaslužkov je izdal za nova znanstvena dela. Od preobitega branja in pisanja je naposled prišel ob vid, ali ostal je naprej delaven kakor je bil: odslej je svoja dela narekoval. — Knjižnico, ki jo je zapustil Akademiji, je cenjena na 12 milijonov frankov.

s Najnovejši Marconijev izum. Na mnogostevilnem shodu Marconijevega društva v Londonu je poročal predsednik, da je napravil Marconi nov izum. Gre za napravo, s katero bo mogoče tudi v najbolj gosti megli lahko opaziti, da se bliža druga ladja, ki pa mora biti istotako opremljena z novim Marconijevim izumom. Aparat bo natanko naznačjal razdalje obeh ladij. Novi izum bo preprečil, da ne bo ponoči ali v megli ladja v ladjo zadela.

s Milijonsko volilo za zdravljenje raka. Kakor poročajo iz Zeneve, je volil neki Jean Louis Chavek zdravniški fakulteti v Montpellieru vse svoje premoženje, namreč milijon frankov s pogojem, da bodo letno obrestni zmerom izplačane za najboljše delo v zdravljenju raka.

s Rabindranath Tagore vrne angleška odlikovanja. Iz Haaga poročajo listom: Sir Rabindranath Tagore, znani indijski pesnik, je prošil indijskega kraljevega namestnika, da naj mu odvzame njegov plemiški naslov. Svojo prošnjo označuje kakor protest proti odredbam, s katerimi se nastopa proti indijskemu narodu v Pindžabu.

s V Ostende in v Spa ne bo igralnic. Belgijska zbornica je zavrgla predlog, da bi se ustanovile igralnice v Spa in Ostende.

s Starost ptičev. Kakor so naravoslovci dognali, žive od vseh ptičev najbolj dolgo ptice ujele in pa povodni ptiči, in sicer: labud živi 150 do 200 let, sokoli, orli, skopci 120 do 180 let; veliki povodni ptiči živijo čez 100 let, krokari po 80 let, kukavica po 92 let, sraka 25 let, domača kokoš 15 do 20 let, puran 16 let, fazan 15 let, golob 10 do 12 let, drobni pevec 8 do 10 let.

s Kaj zasluži ruski muhik? Maksim Gorki je pripovedoval sotrudniku lista »Excelsior« zanimivosti iz ruske revolucije, zlasti o kmet-skem položaju, ki bodo po njegovi sodbi po padcu boljševikov zaviadali. Nedavno tega — je pripovedoval Gorkij — so me imeli kmetije na shodu v zimski palati za mestnega delavca. Pravili so mi: Vi meščanje ste za se zaručili najlepše domove, hšne oprave in sploh vse drugo. Nam pa ni prinesla revolucija ničesar. Le čakajte, da dobimo moč v svoje roke, potem boste videli, če smo pozabili in če vam odpustimo! — A že danes je mnogo bogatih kmetov. Ni še dolgo tega, ko sem srečal kmeta, ki si je kupil zlato uro za sedem tisoč rubljev. Vprašal sem ga, če se nič ne boji, da mu jo kdo na vasi ukrade. Kmet se je nasmehljaj in rekel, da je to že sedemnajsta ura, ki si jo je kupil. »In če mi jo kdo tudi izmakne — prava reč.« Vselej, kadar se mu zazdi, pa pelje živež v Petrograd in vedno naredi dobička dva do tri tisoč rubljev. A vladi ne dajejo kmetje nič svojih pridelkov, naj se zgodi, kar hoče.

s Lord in španska bolezen. V ta čas, ko se vse tako naglo vrši in gre dalje — razen mirovnega posveta — se tudi hitro vse pozablja. Skoraj smo pozabili na oni čas, ko je divjala pri nas španska bolezen, ki smo se je varovali na vse načine, a se je nismo mogli obvarovati. Tudi zdaj še divja v nekaterih krajih, na primer v Avstraliji, kjer leži pol prebivalstva mesta Sydneja na španski bolezn. Ves promet in vse delo je zato omejeno. Lord Jehioe je moral zaradi tega prekiniti svoje službeno potovanje na severno Tasmanijo, da pregleda obalo. Kakor hitro pa je zagledal kopno, so mu oblasti Tasmanije želele dobrodošlico in ga prosile, da naj se vrne, od koder je prišel, da ne zanese te grde bolezni v srečno in mirno Tasmanijo. Tako križari lord po morju in ne ve, kam bi se obrnil.

Aprovizacija.

Olje. Ljubljanski trgovci, ki hočejo prodajati jedilno olje španske proveniencije, katero dobi Vnovčevalnica za živino, naj se takoj zglase v aprovizačni pisarni Poljanska cesta št. 13. Kilogram stane na debelo 24 K. Poleg tega se zaračunajo vozni stroški in embalaža. Način prodaje olja in cena na drobno se objavi v listih.

Amerikanska akeija za otroke. Stranke, ki imajo že v rokah izkaznice za amerikansko blago za otroke do 6 leta in ki še niso prišle po blago, naj se zanesljivo zglase dne 9. julija od 8. do 11. in 2. do 5. ure v Mühlsteinovem skladišču na Dunajski cesti, ker se pozneje blago ne bo več delilo, dokler ne pride druga pošiljatev blaga.

Vžigalice. Ljubljanski trgovci, ki hočejo prodajati vžigalice, naj se zglase pri trdki Impex, Vodnikov trg, Mahrova hiša I. nadstropje. V nadrobni prodaji stane škatljica vžigalic 50 vin., ki se prodajajo brez vsakih kart.

Najuspešnejšega učinka so masaže s Feller-jevim »Elsa«-fluidom. Oživljajoče blagostanje je, ko minejo med masažo z »Elsa«-fluidom vse bolečine. »Elsa«-fluid se ne da z nobenim drugim sredstvom nadomestiti. 6 dvojnati ali 2 specialni steklenici pošlje za samo 24 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 245 (Hrvaško). Mnogoštevilnih zlatih medalj in zdravniških priporočil. Istotako odvajalne »Elsa«-kroglice, 6 škatljic stane 12 K. Omot in poština se računa posebe najceneje. Čim več kdo skupaj naroči, tem več prihrani na poštini.

Ubežnik.

Povest.

Špansko spisal Ferman Caballero. Prevel Al. P.

(Dalje.)

V.
Biser.

Vera je sveta posoda, v kateri mora biti vsak pripravljen žrtvovati svoja čustva, svojo pamet in svojo domišljijo. O vedi se da pričkat, ker jo je mogoče popraviti in razširiti; vera pa ostane vedno ista. Goethe.

Kolikor mogoče malomarno in neprisljano je meril Leopoldo ceste v Puerto. Ker ga ni nikdo poznal, je mislil, da je v svoji prvi obleki najbolje preoblečen.

Sel je po ulici, ki se popolnoma po pravici imenuje »Dolga« in ki bi jo lahko brez pretiravanja imenovali lepo ulico — prebodel je veliki Victoria-trg, in ko ga je videl tako zapuščenega, je krenil v mesni vrt, majhen in bolj v notranjščini ležeč prostor nedaleč od reke.

Komaj se je dobro ozrl po vrtu, že je zaslišal krepak in precej vreščoč, čeravno še otroški glas:

»Mamica, mamica, glej, Leopoldo Ardaz!«

Leopoldo se je potuhnil, kakor bi preslišal ta glas in je pospešil svoje korake; tedaj pa je nenadoma vstala pred njim — kot Alcibiades, ko je še kot otrok ustavil voz, odločen ali zmagati ali umreti — deklica, stara šest do sedem let, v dragoceni in lepi obleki, in mu zaklicala s svojim ostrim, visokim glasom:

»Ardaz, zakaj ste pa v civilni obleki? Uniforma vam pristaja veliko bolj!«

»Tiho, tiho, moja ljuba Margarita! (Preklicana krota mala!« je pristavil v duhu sam pri sebi); »mudi se mi; nekemu prijatelju sem obljubil, da ga obiščem.«

»In ne bodete prav nič pozdravili moje mamice? Tam-le sedi, na oni kameniti klopi. Pojdite z menoj! Pojdite!«

In Margarita je prišla Leopolda za roko in ga vlekla s seboj prav do one klopi.

»Vi tukaj, gospod Ardaz?« je presenečeno vzkliznila elegantna dama, ko ga je zagledala.

»Tudi jaz sem presenečen, čeprav moram pristaviti, da je moje zadovoljstvo, da vidim vas, grofica, tukaj v tem vrtu, večje kot moje presenečenje; kajti tukajšnji zrak je vsled tako velikega števila sinov svetega Ludvika tako soparen, da bi se človek skoraj onesvestil.«

»Mamica, kdo pa so ti sinovi svetega Ludvika?« je vprašalo dekletce, ki se je zelo rado udeležilo vsakega razgovora.

»Francozi, srček moj.«

»Oh, koliko sinov ima ta svetnik!« je govorila deklica; »in kako lepi so! Ali ne Ardaz?«

»Oho!... Ali ti ugajajo?« je odgovoril Leopoldo in komaj zatajil svojo jezo. »Pa bi si kupil nekoliko teh sladkarij, otrok moj!«

»Ali veste, kaj mi je rekel nečak generala Gudin?« je nadaljeval zelo pametni otrok. »Margarita pomeni biser.«

»Da, kaj takega pa že lahko poveš, globček moj!«

»In da sem jaz biserAntill.«

»Dosedaj je bila Habana.«

»Ne ta ne more biti biser, ker je prevelika. Jaz sem, kaj ne, mamica?«

»Seveda, srček moj, in v mojih očeh najdragocenejši na svetu.«

Grofica Enramada je bila iz Habane, priprosto odlična in neprisljano ljubeznjiva go-

spa, ki je imela po mnenju njenih prijateljev eno samo napako, namreč, da je preveč razvajala svojo hčer. Ta dama je bila tako razsipna in potratna v svojih potrebščinah, da je celo svoje perilo pošiljala v Habano, češ da v Španiji ne znajo prati dovolj dobro, dasi ravno ne razumejo tega nikjer v Evropi tako, kot ravno v Španiji.

Prišla je na polotok, ker je pripeljala enega svojih sinov v artilerijsko šolo. Mudila se je potem v Madridu, kjer se je seznanila z Leopoldom. Ko je pa vsled političnih nemirov zapustila Madrid, da bi se vrnila v Habano, je našla Cádiz v obsednem stanju, in je zato ostala v Puerto, da bi pričakala konec obleganja.

»A kako... pridete sem?« ga je vprašala grofica. »Ker imate vedno tako bojevite ideje, bi vas vse prej iskala v Cádiz, za kakim topom, s prižgano bakljo v roki.«

»Samo zaradi tega nisem tam,« je odgovoril Leopoldo, »ker je ladjo, ki bi me bila morala prepeljati v Cádiz, ujela neka sovražna ladja.«

»Ali so vas ujeli?«

»Ne, milostljiva gospa; jaz sem ubežal; sedaj živim tukaj skrit.«

Grofica se je prav pristrčno zasmejala.

»To se pravi,« je rekla, »vi si domišljujete, da nosite Merlino čarovniški klobuk, ko se tako brezskrbno izprehajate po javnih prostorih.«

»Tega ravno ne, grofica. Le vsled tega me vidite tukaj, ker sem trdno prepričan, da me v tem taborišču Francozov nikdo ne spozna; zato sem prišel, da se v mraku nekoliko izprehodim.«

»Da, da, v luči zahajajočega solca in svetilk, da vas obe nekoliko obsvetijo. Ali se ne zavedate, vi lahkomišelni človek, da ste v veliki nevarnosti?«

»Vrnil se bom nazaj v moje skrivališče, kjer me ne bo nobeden našel in tudi iskal ne, ker je najčistejše in najlepše gnezdece servilizma.«

»Kje se pa nahaja to gnezdece, kjer globčki skrivajo sokola?« je začudeno in nepremišljeno vprašala grofica.

»V gradu,« je brez obotavljanja odgovoril Leopoldo s svojo navadno brezskrbnostjo.

»Mamica, pokaži mi ta grad,« se je oglašila Margarita.

»Ušesa mojih gluhih grajskih tepčkov so mi mnogo ljubša kot ta fini biser, ki me spravi lahko s svojimi zdravimi ušesi v najlepšo zadrego,« si je mislil Leopoldo.

»To pa ni mogoče, moj zlati otrok,« je odgovorila mati.

»Pa me vzemite s seboj, Ardaz,« je prosila deklica.

»Tega pa že ne, hčerka moja. Ta grad je grad Ostani tu.« Kadar je človek notri, ga nikdar več ne izpusti. Poleg tega je tam divji zmaj, Don José po imenu, ki požre vse bisere, ki jih more dobiti: tudi take iz Autill — to se pravi otok Kubo, če bi mu ga prinesli na krožniku.«

(Dalje.)

Širite „Večerni list“

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.